

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА Доклад за Екологична оценка на НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2014-2020 г.

**Възложител: ДИРЕКЦИЯ „УООП“ НА МИНИСТЕРСТВО НА
ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ**

Септември, 2014 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“

Настоящият документ „ТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ на Доклад за Екологична оценка на НПУО 2014-2020 г.“ е разработен във връзка с договор № Д-30-68/01.07.2014 г. между Министерство на околната среда и водите и “П-Юнайтед” ООД.

Документът е разработен от колектив на “П-Юнайтед” ООД, с ръководител д-р Петър Петров

Ръководител на колектив:

/д-р Петър Петров/

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	5
1. ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА НПУО 2014-2020 Г. И ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	6
1.1. ОСНОВАНИЕ И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА НПУО 2014-2020 Г.	6
1.2. ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ПРЕДВИЖДАНЯ НА НПУО 2014-2020 Г.	6
1.3. АЛТЕРНАТИВИ ЗА НПУО 2014-2020 Г.	10
1.4. ВРЪЗКА НА НПУО 2014-2020 Г. С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И СТРАТЕГИИ	11
2. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА НПУО 2014-2020 Г.	13
2.1. ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	13
2.2. ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА НПУО	20
3. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ С РЕАЛИЗАЦИЯТА НА НПУО 2014-2020 Г.	27
3.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ В ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ С РЕАЛИЗАЦИЯТА НА НПУО 2014-2020	29
3.2. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ В ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ С РЕАЛИЗАЦИЯТА НА НПУО 2014-2020	31
3.3. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГЕОЛОЖКАТА ОСНОВА В ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ С РЕАЛИЗАЦИЯТА НА НПУО 2014-2020	31
3.4. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ДРУГИ ТЕРИТОРИИ, ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ	32
3.5. ОБЕКТИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗДРАВНА ЗАЩИТА	32
3.6. ЗОНИ С РИСК ОТ НАВОДНЕНИЯ	33
3.7. ЗОНИ С ЦЕННИ ЛАНДШАФТИ	33
3.8. ЗЕМИ С ВИСОКА ПРИРОДНА СТОЙНОСТ	33
4. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ НПУО 2014-2020 Г.	33
5. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ НПУО 2014-2020 Г., И НАЧИН ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА	39
6. ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ	39
7. МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА НПУО 2014-2020 Г. ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ	41
8. МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ	47
9. МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА, ИЗПОЛЗВАНА НОРМАТИВНА БАЗА И ДОКУМЕНТИ И ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ЗА ТОВА ИНФОРМАЦИЯ	48
10. МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА НПУО 2014-2020 Г.	48
11. ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	49

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

СЪКРАЩЕНИЯ	
БДУВ	Басейнова дирекция за управление на водите
ДЕО	Доклад за екологична оценка
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Отпадъци от излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Отпадъци от излезли от употреба моторни превозни средства
МБТ	Механо-биологично третиране
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МФ	Министерство на финансите
МРО	Масово разпространени отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори
НУРИЕОПП	Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми
ОВОС	Оценка на въдействието върху околната среда
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.
ОС	Оценка за съвместимост
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПО	Предотвратяване на отпадъците
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СПУП	Специализиран подробен устройствен план
УООП	Управление на отпадъците и опазване на почвите
ФПЧ	Фини прахови частици
RDF	Модифицирано твърдо гориво от отпадъци

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.

ВЪВЕДЕНИЕ

НПУО 2014-2020 г. се разработва от министъра на околната среда и се внася за приемане в Министерски съвет, в съответствие с изискванията на чл. 49 от Закона за управление на отпадъците.

Планът съдържа анализ на текущото състояние на управлението на отпадъците в Република България, мерките, които трябва да се предприемат за подобряване на съобразената с околната среда подготовка за повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, както и оценка на начина, по който планът ще подпомогне изпълнението на целите и прилагането на разпоредбите на закона.

С писмо № 95-00-722/24.04.2014 г. на министъра на околната среда и водите е определено, че НПУО 2014-2020 г. подлежи на задължителна ЕО и на оценка за съвместимост (ОС) с предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000. Съгласно писмо на МОСВ № 91-00-89/09.09.2014 г. няма вероятност НПУО да окаже значително отрицателно въздействие върху защитените зони от екологичната мрежа „Натура 2000“.

Съгласно чл. 19, ал.1, ал.3 и ал.4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (НУРИЕОПП), през различните фази на подготовка на проекта на плана и екологичната оценка Възложителят (Дирекция „УООП“ на МОСВ) ще проведе консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана по схема, която е изготвена като отделен документ и се предоставя за консултации на компетентния орган по околна среда (министъра на околната среда и водите) заедно със Заданието за обхват и съдържание.

Съгласно чл.19а от НУРИЕОПП, е изготвено Задание за обхват и съдържание на Доклада за Екологична оценка. Заданието за обхват и съдържание на Доклада за ЕО е предоставено за консултации на:

1. Министерство на околната среда и водите
2. Министерство на здравеопазването
3. Басейнови дирекции за управление на водите „Дунавски район“, „Западнобеломорски район“, „Източнобеломорски район“ и „Черноморски район“;
4. 16-те Регионални инспекции по околна среда и води
5. Национално сдружение на общините в Република България

Получените в резултат на консултациите по Заданието за обхват и съдържание становища са съобразени при изготвяне на доклада за ЕО на НПУО 2014-2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.“

1. Описание на съдържанието на основните цели на НПУО 2014-2020 г. и връзка с други съотноситими планове и програми

1.1. Основание и изисквания за изготвяне на НПУО 2014-2020 г.

НПУО се изготвя в изпълнение на изискването на чл. 49, ал.1 от ЗУО, според което министърът на околната среда и водите разработва и внася за приемане в Министерския съвет Национален план за управление на отпадъците.

Планът включва мерки за насърчаване разработването на продукти, за да се намали въздействието им върху околната среда и образуването на отпадъци в процеса на производството и последващата употреба на продуктите, както и за да се гарантира, че оползотворяването и обезвреждането на продуктите, които са се превърнали в отпадъци, е в съответствие с чл. 1, ал. 3 и чл. 6 на ЗУО. Мерките могат да насърчават разработването, производството и пускането на пазара на продукти, които са подходящи за многократна употреба, които са технически издръжливи и които, след като са се превърнали в отпадъци, са годни за целесъобразно и безопасно оползотворяване и за обезвреждане, съобразено с изискванията за опазване на околната среда.

Планът включва и мерки за създаване на интегрирана и адекватна мрежа от съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъците, както и на инсталации за оползотворяване на битови отпадъци:

1. чрез прилагане на най-добрите налични техники;
2. в най-близките съоръжения/инсталации, намиращи се до източника на образуване на отпадъците, като се използват най-подходящите методи и технологии, осигуряващи висока степен на защита на човешкото здраве и околната среда.

С плана се определят регионите, включващи общините, които ползват общо регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци.

Планът се изготвя за период от най-малко 6 години.

1.2. Основни цели и предвиждания на НПУО 2014-2020 г.

Целите на НПУО (проект от м. юни, 2014 г.) са определени въз основа на изготвен SWOT анализ.

Генерална стратегическа цел на страната в сферата на управление на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

отпадъците е: **Общество и бизнес, които не депонират отпадъци.**

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

- **Цел 1:** Намалване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- **Цел 2:** Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда
- **Цел 3:** Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда
- **Цел 4:** Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

За всяка от тези четири стратегически цели са разработени **оперативни цели и девет програми**, които включват мерки, водещи до постигането на зададените цели.

Целите и програмите за тяхното постигане и програмите от мерки са систематизирани в НПУО 2014-2020 г. по следния начин:

Цел	Програма
Цел 1: Намалване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	• Национална Програма за предотвратяване образуването на отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, чрез създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на цялото количество генерирани отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда	• Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло • Програма за достигане на целите и изискванията за

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците • Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради • Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО • Програма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната от депата за битови отпадъци
Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	• Програма за подобряване капацитета на институциите за управление на отпадъците • Програма за подобряване качеството на информацията, подпомагаща вземането на информирани управленски решения
Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците	• Програма за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците

Обвързката между целите и програмите на НПУО е представена на следващата диаграма:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

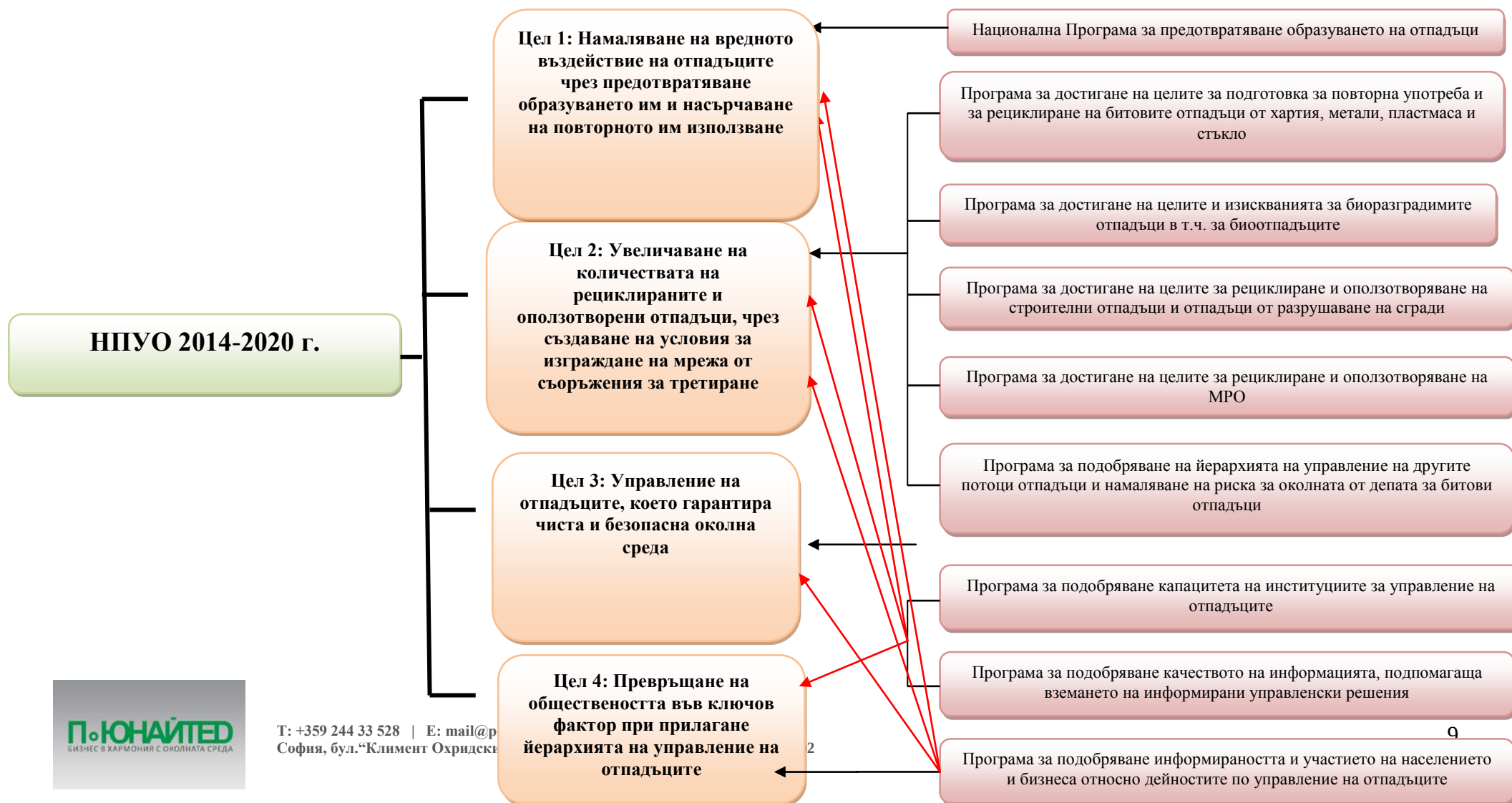
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Обвързаност между цели и програми на НПУО 2014-2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Програмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни - "меки" мерки.

Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура в т.ч.: сепариращи инсталации; инсталации за компостиране/анаеробно разграждане; инсталация за изгаряне на RDF гориво за Столична община; клетки за депониране; рекултивация на излезли от експлоатация депа за отпадъци; закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране; закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др. Инвестиционните мерки за различните видове инсталации са остойностени на базата на капацитета на инсталациите в съответствие с избрания от МОСВ сценарий за бъдещото развитие на политиката по управление на отпадъците в следващия програмен период и средни инвестиции на тон/капацитет от сключените договори по ОПОС 2014-2020 г. за изграждане на регионални системи за управление на отпадъците. Инвестиционните мерки за съдове, транспортни средства, компостери и др. са остойностени на базата на съответния брой съдове/транспортни средства и др., идентифициран в резултат на анализите и прогнозите и съответните средни цени в резултат на пазарно проучване.

Неинвестиционните (меки) мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: нормативни промени; създаване на нови институции; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на покани за подаване на проекти; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др. Част от тях са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. Другата част от "меките" мерки не са остойностени. Такива са мерките, влизащи в обхвата на дейностите, изпълнявани от съответните институции, отговарящи за изпълнението на съответната мярка напр. МОСВ, РИОСВ, общините и др. и са финансирани от бюджета на дейността на съответната институция.

1.3. Алтернативи за НПУО 2014-2020 г.

Като алтернативи могат да се посочат **двамата разработени до момента варианти на проекта на плана** – вариант 1 от април, 2014 г. и вариант 2 от юни,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

2014 г. Вариант 2 е подробно описан в т.1.2 по-горе.

Вариант 1 се припокрива почти напълно с Вариант 2, тъй като поставя същата генерална стратегическа цел и съдържа същите 9 програми. Разликата е във формулировката на стратегическите/оперативните цели, които за Вариант 1 са както следва:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването на отпадъци

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

Цел 4: Превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

Третата алтернатива е т.нар. „нулева алтернатива“, представляваща отказ от приемането и реализирането на НПУО.

Мотивите за избор на предпочитаната алтернатива от гледна точка на очакваното въздействие върху околната среда и човешкото здраве са изложени в т. 8 на доклада.

1.4. Връзка на НПУО 2014-2020 г. с други съотносими планове, програми и стратегии

НПУО 2014-2020 г. има връзка и следва да отчита предвижданията на следните планове, стратегии и програми:

1.4.1. Планове и програми, които са използвани/с които е координирано изготвянето на НПУО 2014-2020 г.

НПУО 2014-2020 г., като елемент на цялостната национална система за планиране, е координиран със съответните планове и програми на национално ниво, като са взети предвид анализите и предвижданията на националните стратегически документи, от които пряко или косвено произтичат част от мерките на НПУО.

- **Национална програма за развитие: България 2020**
- **Национална програма за реформи, актуализация 2014 г.**
- **Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.**
- **Национален стратегически план за поетапно намаляване на**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.

- **Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.**
- **Национален стратегически план за управление на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води на територията на Република България за периода 2014-2020 г. и ръководствата към него**
- **Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г.**
- **Актуализиран Национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в Република България 2012-2020 г.**

1.4.2. Други стратегии, планове и програми, имащи отношение към НПУО 2014-2020 г.

А. На европейско ниво:

- **Стратегия Европа 2020 за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж**
- **Шеста и Седма програми за действие за околна среда на ЕС**
- **Стратегия на ЕС за биологично разнообразие до 2020 г.**
- **Стратегически план за опазване на биологичното разнообразие 2011-2020 г. и целите от Аичи за биоразнообразието**
- **Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа и План за екоинновации**
- **Зелена книга за Европейска стратегия относно пластмасовите отпадъци в околната среда**
- **План за опазване на водните ресурси в Европа до 2020 г.**
- **Стратегия на ЕС за адаптация към изменението на климата**

Б. На национално ниво:

- **Проекти на оперативни програми за периода 2014-2020 г.**

И по 9-те програми на НПУО 2014-2020 г. се предвижда финансиране на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

конкретни мерки по оперативни програми за периода 2014-2020 г.

По Оперативна програма **Околна среда** 2014-2020 г. ще се финансират конкретни мерки по програми 5-9.

По Оперативна програма **Развитие на човешките ресурси** 2014-2020 г. ще се финансират мерки предимно за повишаване на квалификацията на заетите в управлението на отпадъците – по първа и шеста програма.

По Оперативна програма **Добро управление** 2014-2020 г. ще се финансират мерки по 1,3,4,5,7 и 9-та програми.

По Оперативна програма **Наука и образование за интелигентен растеж** 2014-2020 г. ще се финансират мерки за научни изследвания, предвидени по програма № 6 на НПУО.

По Оперативна програма **Иновации и конкурентоспособност** 2014-2020 г. ще се финансират мерки по програми 1,2,4,5 и 6 на НПУО.

По **Програма за развитие на селските райони** 2014-2020 г. ще се финансират мерки, свързани със съхранение на опасни отпадъци от препарати за растителна защита, каквито са предвидени по програма № 6 на НПУО.

- **Национална приоритетна рамка за действие по Натура 2000**
- **Планове за управление на речните басейни**
- **Предварителни оценки на риска от наводнения**
- **Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух**
- **Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници до 2020 г.**
- **Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2014-2020 г.**

Анализът показва, че НПУО води до постигане на целите на някои от изброените стратегически документи, като не противоречи на никой от тях.

2. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на НПУО 2014-2020 г.

2.1. Текущо състояние на околната среда

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

По отношение **климатичните изменения** и в частност - емисиите на парникови газове за периода 1988 – 2011г., данните показват тенденция към намаляване. Сектор „Енергия“ е източник на 78,9% от агрегираните емисии на ПГ за последната година на инвентаризация. Емисиите на ПГ от сектор “Индустриални процеси” са 6,02% от националните емисии. В сектор “Отпадъци” се определят емисиите на ПГ само от процесите на гниене на депонираните твърди отпадъци.

Топлоелектрическите централи са най-големият източник на **емисии** на серен диоксид – 84% от общото емитирано количество в страната. ТЕЦ са основни източници и на азотни оксиди - 39% от общото количество, емитирано в страната. Селското стопанство емитира 74% от амоняка, следвано от третиране и депониране на отпадъци - 18%. Основен източник на NMVOC е природата – 67% от общото количество за страната. Делът на селското стопанство е 11% , а на битовото отопление 12%. Битовото отопление е основен източник на ФПЧ₁₀, емитирайки 58% от общото количество, изхвърляно в атмосферата.

В сектор “Отпадъци” се определят емисиите на ПГ само от процесите на гниене на депонираните твърди отпадъци. В инвентаризацията за 2011 г., емисиите на метан от този източник са на първо място в България, емитирайки 3580,2 Gg (CO₂ -екв.).

В периода от 1990 г. до 2013 г. има значително намаляване на нивата на емисиите на всички основни атмосферни замърсители, от което следва и подобряването на **качеството на атмосферния въздух**. През последните години обаче, замърсяването с ФПЧ₁₀ продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух във всички РОУКАВ. Източник на регистрираните наднормени замърсявания са промишлените, битовите и транспортните дейности на територията на съответните общини, както и замърсените и лошо поддържани пътни настилки. Допълнителен принос към замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици оказва и влиянието на неблагоприятните климатични условия в страната като слабо разреждане на локално емитираните замърсители, включително в резултат на ниски скорости на вятъра (под 1,5 м/сек.), както и продължителни засушавания. Основните източници на серен диоксид в Югоизточен РОУКАВ са топлоелектрическите централи от енергиен комплекс „Марица Изток“ и ТЕЦ Сливен, а за Югозападен РОУКАВ „ОЦК“ АД, гр. Кърджали и „Топлофикация Перник“ ЕАД. Основен източник на азотни оксиди в районите София и Пловдив са емисиите от автомобилен транспорт. През 2011 г. в РОУКАВ София, Пловдив,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Югозападен, Югоизточен и Северен е регистрирано превишение на целевата СГН (1 ng/m^3), за съдържание на ПАВ в атмосферния въздух. Основни източници на замърсяването са изгарянето на различни видове горива, в т.ч. и в битовия сектор.

ИАОС отчита, че все още остава висок процентът на населението, което живее при наднормени нива на замърсяване с ФПЧ_{10} и NO_2 . В България процентът от населението, който живее при нива на озон над краткосрочната целева норма (17,4%) е приблизително равен на страните, членки на ЕАОС (17,3%).

Констатира се тревожният факт, че голяма част от населението на България е изложено на високи и чести концентрации на ФПЧ_{10} – 51% от хората в страната, което значително над средното за Европа (21,3%).

По отношение на азотните оксиди в България се е увеличил процентът на населението, което живее при нива на замърсяване над допустимите норми, като достига 22% при ниво за Европа от 6,6%, а 1,8% от населението на страната живее при нива на замърсяване със серен диоксид над допустимата норма, докато за Европа този процент е под 0,1%.

Водният потенциал на Р. България се формира от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав. Средномногогодишният естествен воден отток на вътрешните реки е 20,7 млрд. куб. м и намалява до 9,0 млрд. куб. м в суха година. Използваемата му част се оценява на около 60,0 % от средномногогодишната стойност на оттока.

Пресните водни ресурси на България се оценяват на 106,7 млрд. m^3 годишно, в т.ч. и река Дунав и се разпределят неравномерно на територията на страната. Преобладаващата част от тях се формират от външен приток (84%), както на повечето страни от Дунавския басейн. Освен това, характерни за страната са големите разходи на валежи за изпарение (75%).

Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовия сектор (домакинства и услуги). Преобладаваща част от водите се добиват за собствени цели (средногодишно 69%), а останалата част за водоснабдяване - питейно-битово и напояване. С най-голямо значение са повърхностните води, които осигуряват средногодишно 90% от необходимите ресурси.

Оценката и **управлението на риска от наводнения** за Р България е предмет на Европейската Директива за наводненията (ДН), която е в сила от 26.11.2007 г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м.август 2010 г

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Водният потенциал на Р. България се формира от оттока на вътрешните реки, подземните води и част от водите на река Дунав. Средномногогодишният естествен воден отток на вътрешните реки е 20,7 млрд. m^3 .

Пресните водни ресурси на България се оценяват на 106,7 млрд. m^3 годишно, в т.ч. и река Дунав и се разпределят неравномерно на територията на страната.

Пресните водни ресурси на България са около 14 хил. m^3 /год. средно на човек, което поставя страната сред първите 10 европейски страни.

Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовия сектор (домакинства и услуги).

Подземните води в България имат повсеместно разпространение и играят важна роля за формирането на околната среда.

По произход, физико-химични свойства и цели, за които се използват подземните води в България се делят на три основни вида – пресни, минерални и високоминерализирани.

В България са обособени 177 подземни водни тела, представляващи самостоятелни и значими части от пресни подземни води.

По отношение на **геологията**, територията на България попада в младата Алпийско – Хималайска нагъната област и Мизийската платформа. Територията на Р България е поделена на 5 инженерногеоложки района и 12 инженерногеоложки области. Свлачищата в България са обособени в няколко свлачищни района. Най-голям от тях е Черноморският свлачищен район.

Територията на България се характеризира с голямо разнообразие на **почвената** покривка. Почвите в страната са в добро екологично състояние, както по отношение на запасеност с биогенни елементи/ органично вещество, така и по отношение замърсяване с тежки метали и металоиди. Няма регистрирани почвени замърсявания с устойчиви органични замърсители.

Анализът на съвременното състояние на **флората, растителността и природните местообитания** на територията на страната дава възможност да се направят следните обобщени изводи:

- В редица случаи стопанската дейност е оказала негативно въздействие върху растителността и природните местообитания. Естествените динамични процеси в растителната покривка на България често води до смяна на тревни с храстови и дървесни фитоценози. Очертава се и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

тенденция за възстановяване на по-близка до първичната тревна растителност на мястото на вторични тревни фитоценози.

- Антропогенното въздействие е довело до обезлесяване на значителни територии от страната, независимо от надморската височина, макар че най-силно е променена природната среда в районите с по-малка надморска височина. Настъпило е фрагментиране на обширни горски масиви. Влошени са съставът и структурата на редица горски съобщества, някои от които са придобили храсталачен характер. Доминираща част от листопадните семенни гори са превърнати в издънкови. Степният тип растителност в основната си част е унищожен.
- Вторичните съобщества на *Carpinus orientalis* (келяв габър), *Paliurus spina-christi* (драка), *Juniperus communis* (обикновена хвойна), *Poa bulbosa* (луковична ливадина), *Cynodon dactylon* (троскот), *Chrysopogon gryllus* (садина), *Bothriochloa ischaemum* (белизма), *Festuca valesiaca* (валезийска власатка), *Pteridium aquilinum* (орлова папрат) и др. са получили широко развитие. Голямо разпространение са придобили и тревно-храстовите комплекси.
- Силно е намалена и площта на средиземноморската растителност, като някои фитоценози на *Quercus coccifera* (пърнар), *Acer monspessulanum* (маклен), *Juniperus excelsa* (дървовидна хвойна) и др. са се превърнали в редини или са заменени от съобщества на *Juniperus oxycedrus* (червена хвойна), *Paliurus spina-christi* (драка) *Bothriochloa ischaemum* (белизма), *Poa bulbosa* (луковична ливадина) и др.
- Измененията на водните местообитания в районите с по-малка надморска височина са значителни – водоемите са частично или напълно пресъхнали, променени са речните корита и са унищожени много крайречни местообитания.
- Въпреки изключително високата лабилност на природните компоненти в планините и особено във високите им части, реализирането на строителни обекти, свързани с туризма, оказват негативно въздействие и много ценни видове, съобщества и местообитания са силно застрашени.
- Специфични местообитания по Черноморското крайбрежие с хигрофилна, хидрофилна и псамофитна растителност, са частично

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

унищожени или съществува опасност от унищожаване.

В България са установени над 29 000 вида **животни**. Българската фауна включва 94 вида бозайници, 383 птици, 36 влечуги, 16 земноводни, 207 черноморски и сладководни риби, около 27 000 насекоми и други безгръбначни. България се нарежда между страните с най-голямо биологично разнообразие в Европа.

България, като страна-членка на ЕС е поставила под защита значителен процент от територията на страната.

Защитените зони, които изграждат Екологичната мрежа, включват достатъчен брой типа местообитания и най-важните местообитания на значителен брой растения и животни. Осигурява механизми за тяхното управление с цел запазване и устойчиво ползване. Българската част от Европейската екологична мрежа Натура 2000 възлиза на 34,4% от територията на страната и е един от високите проценти в Европа.

В Закона за защитените територии, приет през 1998 год., са определени следните категории **защитени природни територии**: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк и защитена местност. Налице е стабилност в мрежата от защитени територии за последните няколко години. Анализът на териториалното разположение на Защитените природни територии показва, че преобладаваща част са в планинските райони и Черноморското крайбрежие.

За страната има разработени две **ландшафтни** класификации, типологична и регионална. На територията на страната има обособени 24 ландшафтни подобласти, обединени в 4 ландшафтни области.

Материалните активи, които биха имали отношение към НПУО 2014-2020, са най-вече материалните (основно инфраструктура) и нематериални активи свързани с управлението на отпадъците (съоръжения и т.н.) и земите, на които се разполагат тези съоръжения.

Като част от изготвянето на проекта на НПУО 2014-2020 г. е направен анализ на инфраструктурата по управление на отпадъците (инфраструктура за събиране и транспортиране на битови отпадъци, съоръжения и инсталации за третиране на битови отпадъци, депа за битови отпадъци), инфраструктура за управление на утайките от ПСОВ, инфраструктура за оползотворяване, включително рециклиране на специфични потоци рециклируеми отпадъци, .

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Анализът показва добра обезпеченост на общините със съдове за смесени битови отпадъци, липса на обезпеченост със съдове за разделно събиране на биоотпадъци, остарял парк на транспортните средства, необходимост от подмяна на контейнеровозите, необходимост от изграждане на претоварни станции, изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци при спазване на съответни приоритети.

България разполага със завидно богатство от **културно-исторически паметници**. На територията на страната регистрираните недвижими паметници на културата са около 40 000 обекта. България е богата на паметници на културата от всички исторически епохи, разположени по цялата територия на страната.

Проблемите свързани с наднормени **шумови** нива в България и въздействието им върху околната среда и здравето на хората са следствие от: Транспортните потоци на автомобилния и релсов транспорт; Въздушен транспорт; Локални обекти – промишлени предприятия, депа за отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води, паркинги, спортни площадки, работилници, търговски обекти, увеселителни заведения, сервиси за услуги и др. Извършените измервания показват, че регламентираните допустими шумови нива са превишени в 522 от контролните пунктове в страната, което представлява 72 % от общия брой контролирани зони.

Предвид, че насочеността на НПУО е за фактор **„отпадъци“**, в доклада за ЕО е направена подробна характеристика на състоянието и управлението на отпадъците към момента на изработване на плана. В съответствие със ЗУО, обект на управление са следните отпадъци: битови, производствени, строителни и опасни. Въз основа на посоченото текущо състояние може да се направи извода, че управлението на отпадъците по съществуващата йерархия, приета с Рамковата Директива за отпадъците 2008/98/ЕО е предпоставка за развитие на нови дейности, свързани с третиране и оползотворяване на отпадъци. До момента са ангажирани различни фирми и организации на държавно, общинско и частно ниво. Независимо от усилията досега, за нашето общество използването на отпадъците като „суровинен“ и „енергиен“ ресурс е възможност, за чиято реализация в НПУО 2014-2020 г. са предприети някои необходими мерки.

Движенето на **населението** от селата в градовете и от малките към големите градове налага на големи групи от населението да живее в неподходяща жилищна среда, налага ускорено развитие на транспорта, промишлеността и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

стопанските услуги, които са източници на замърсяване на околната среда. Към края на 2012 г. населените места в страната са 5278, от които 257 са градове и 5021 са села. Към 31.12.2012 г. в градовете живеят 5 306 233 души, или 72,9%, а в селата 1 978 808, или 27,1% от населението. Продължава процесът на остаряване на населението.

Миграцията между градовете е по-силна в сравнения с миграцията от селата в градовете (населението в селата е по-възрастно и без миграционни нагласи). През 2012 г. с **положителен** механичен прираст са областите София (столица), Пловдив, Стара Загора и Шумен. В резултат на **отрицателен** механичен прираст най-много е намаляло населението на областите Благоевград, Плевен и Враца.

Естественото движение на населението се осъществява чрез процесите на раждаемост и смъртност. В десетгодишния период раждаемостта показва колебания от 9.0 до 10.7‰, като през по-големия период е под 10.0‰. В териториален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен, София (столица) и Търговище, а най-ниска в областите Видин и Смолян.

Здравното състояние на населението, оценено по показателите на смъртност и разпространение на социално. значимите заболявания, същ показва известни различия в отделните части на страната. Влошените показатели на демографското и здравно състояния съвпадат в някои райони и области съвпадат и тази география трябва да се ида предвид при реализирането на НПУО.

2.2. Евентуално развитие на околната среда без прилагането на НПУО

В съответствие с нормативните изисквания и писмо №95-00-722/24.04.2014 г. е разгледано евентуалното развитие на околната среда без прилагането на НПУО 2014-2020, т.е. така нар. „нулева алтернатива“.

Компонент/Фактор на околната среда	Развитие без прилагане на НПУО
Климат и климатични изменения	По данни от НИМХ-БАН, през последните две десетилетия се наблюдава положителна аномалия на средната годишна температура спрямо климатичната норма на базисния период. Климатът е сложна система,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	влияеща се от редица фактори, измежду които е и количеството на парникови газове в атмосферата, което зависи от емисиите им в атмосферата на глобално ниво. Затова би могло да се очаква, че тенденцията към повишаване на средногодишната температура в страната ни ще продължи известно време. Това предположение се потвърждава и от резултатите от моделиране за климата до края на 21 век. Реализацията на НПУО ще доведе до намаляване на емисиите на парникови газове и в този смисъл до намаляване на негативното въздействие върху климата. Без прилагане на НПУО тези ползи ще бъдат пропуснати.
Атмосферен въздух	В периода от 1990 г. до 2013 г. се констатира значително намаляване на нивата на емисиите на всички основни атмосферни замърсители, което се отразява положително и върху качеството на атмосферния въздух. Емисиите на азотни оксиди, неметанови въглеводороди и амоняк са по ниски от целите поставени в Националната програма за намаляване на общите годишни емисии. Единствено емисиите на серен диоксид все още не достигат поставените национални цели, но са по-ниски от целите по Директива 2001/81/ЕО. Всички цели и програми включени в НПУО косвено ще доведат до

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	подобрене на КАВ. При нереализиране на плана ще се пропусне реализацията на проекти и мерки, които ещ доведат до замърсяване на атмосферния въздух.
Повърхностни води	Без прилагането на НПУО бавно, но постоянно, състоянието на повърхностните води в България ще се влошава. Това ще се получи в резултат на постепенното замърсяване на водите от стари и нерекултивирани сметища, липсата на площадки и инсталации за рециклиране на отпадъци, особено на опасните такива.
Хидрогеология и подземни води	Без прилагането на НПУО макар и бавно, но състоянието като цяло на подземните води в България ще се влошава. Това ще се получи в резултат на постепенното замърсяване на подземните води от стари и нерекултивирани сметища, липсата на площадки и инсталации за рециклиране на отпадъци, особено на опасните такива.
Геоложка основа	Не се очаква въздействие/промяна в наблюдаваните към момента тенденции по отношение на геоложката основа
Почви и земеползване	При нереализиране на НПУО ще бъдат пропуснати ползи, свързани с опазване на околната среда, в частност - почвите. Без прилагане на НПУО 2014-2020 г ще се запази съществуващото състояние на почвите и земеползването.
Растителност	Съществуват нормативни документи и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	инициативи, които осигуряват опазване на флората, растителността и природните местообитания, но са възможни деградационни процеси, свързани с различни по характер и интензивност локални и регионални антропогенни въздействия, с протичащи естествени и вторични сукцесии, с опасността от навлизане на чужди инвазивни видове, с глобалните климатични промени, които могат да предизвикат изчезване на видове и деградация на природните местообитания.
Животински свят	Без прилагане на НПУО 2014-2020 г ще се запази съществуващото състояние на животинския свят. Въздействието, следствие от прякото и косвено влияние на отпадъците върху животинския свят ще се запази.
Защитени зони и защитени територии	Съществуват проблеми свързани с опазване на биологичното разнообразие в защитени зони и територии разположени в различни части на страната. Очаква се тези проблеми да бъдат преодоляни с по-добро партньорство между различни нормативни документи свързани с Ковенцията за биоразнообразието и с опазване, оценяване и възстановяване по най-добър начин на зоните при разработването на Планове за тяхното управление.
Ландшафт	Неприлагането на НПУО 2014-2020 ще

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	запази сегашното негативно въздействие върху ландшафта, при неправилно и не съвсем устойчивото управление на отпадъците.
Материални активи	Тенденциите по отношение на материалните активи в сектора на отпадъците ще се запазят, т.е. очаква се тяхното влошаване.
Културно-историческо наследство	Неприлагането на НПУО 2014-2020 няма да повлияе върху културно-историческото, архитектурното и археологическото наследство
Вредни физични фактори	Без реализирането на определени части от програмите към НПУО, като изграждането на претоварни станции, обновяване на транспортния парк и други съоръжения, транспортният трафик и шумовите нива генерирани от него ще продължават да нарастват.
Отпадъци	За 20-те РСУО, които имат вече сключени договори по ОПОС 2007-2013 за изграждане на инфраструктура за управление на отпадъците, ще бъдат изпълнени тези проекти, независимо до каква степен се достигат целите за оползотворяване на различните потоци битови отпадъци. Това може да доведе до неизпълнение на европейските изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците; За останалите РСУО без проекти по ОПОС 2007-2013 ще се запази текущата ситуация за управление на отпадъците без да се правят допълнителни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	инвестиции в изграждането на инфраструктура за управлението на отпадъците. Това означава получаване на затруднения по отношение на постигането европейските и национални нормативни изисквания, в резултат на което се очаква отрицателно въздействие – пряко и непряко върху компонентите на околната среда. Затруднен процес на прилагане на европейското законодателство по отношение на превръщането ни в „рециклиращо общество“ Затруднено ограничаване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване Затруднен процес на увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, защото се намалява възможността за създаване на условия за изграждане на мрежа от съоръжения за третиране на отпадъците, т.е. минимизира се възможността за достигане на „край на отпадъка“ Затруднено управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда, защото няма да може да се популяризира сред населението ползата от рециклирането на отпадъците и превръщането им в суровинен и енергиен ресурс, а също

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	ще бъде затруднено изграждането на институционален капацитет от знаещи и разбиращи кадри, които да се от полза за бизнеса, без да правят компромиси по отношение на опазването на околната среда. Затруднен процес на превръщане на обществеността във ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците, защото ще продължат трудностите в информиране на обществото и бизнеса за възможностите за превръщане на отпадъците в суровинен и енергиен ресурс. Тенденцията ще бъде към застой и последващо влошаване на управлението на отпадъците, което ще рефлектира и до увеличаване на отрицателното въздействие на отпадъците върху компонентите на околната среда, защото няма да са предприети мерки за осъществяване на европейското и националното законодателство, целящо превръщането ни в „рециклиращо общество“.
Здравно състояние на населението	Без реализирането на целите поставени в НПУО ще се увеличава количеството на депонираните отпадъци и значително ще увеличи възможностите за замърсяване на водите, почвата и въздушната среда, което е от съществено значение за здравето на населението. Без рециклирането на битовите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

	отпадъци чрез компостиране ще увеличава и непосредствения здравен риск от развитие на паразитни и инфекциозни заболявания.

3. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на НПУО 2014-2020 г.

В НПУО 2014-2020 г. са включени редица дейности, насочени към минимизиране на отрицателното пряко и непряко въздействие върху компонентите на околната среда.

Изграждането на претоварни станции със средства по ОПОС 2014-2020 г. или от държавния бюджет, ще дадат възможност за намаляване на транспортните разходи за съответните обслужвани общини и ще направят услугата по управление на отпадъците по-поносима за населението на тези общини. Същевременно, това създава условия за намаляване на замърсяването на въздуха от транспортирането на отпадъците. Разумното проектиране на тези претоварни станции с възможност за допълнително сепариране на събраните отпадъци, с цел използването им като суровинен или енергиен ресурс ще намали драстично количеството на отпадъците за депониране, а това е възможност за добра реализация на генералната цел на НПУО 2014-2020 г.

В НПУО 2014-2020 г. са заложили дейности за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъците в регионалните системи при спазване на следните приоритети:

- Извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи за оползотворяване на биоотпадъците чрез производство на компост и на RDF горива (възможно с комбинация на инсталации и съоръжения за домашно компостиране) в РСУО, в които няма предвидени такива, както и в РСУО, в които предвидените системи са недостатъчни за покриване на изискванията и достигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците. С въвеждането на Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.) и Наредба за третиране на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

биоотпадъците, приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.) е възможно класифицирането на продуктите от биологичното третиране на биоотпадъците, което е „реална стъпка“ към достигане на „край на отпадъка“ за биоотпадъците.

- Извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи и съоръжения за сепариране и сортиране на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и на битовите отпадъци, подходящи за изгаряне, като се вземат предвид и създадените системи за разделно събиране на такива отпадъци при източниците на образуване. Препоръчва се подкрепа на бизнес проекти с такава насоченост по ОП „Конкурентоспособност и иновации 2014-2020 г.“ Опазването на околната среда се гарантира чрез прилагането на най-добрите налични техники и утвърдени практики в световен мащаб. Процедурите по ОВОС са предпоставка за задълбочен анализ по отношение на въздействието върху околната среда на конкретните инвестиционни предложения.
- Мобилизация на общините и подкрепа от МОСВ за довършване в срок и въвеждане в експлоатация на финансираните по ОПОС 2007-2013 и от ПУДООС инсталации и съоръжения за оползотворяване на биоразградими отпадъци, за сепариращи и сортиращи инсталации и клетки/депа за отпадъци. Прилагането на мерките, предписани в процедурите по ОВОС и ЕО е гаранция за опазване на околната среда и здравето на хората.
- Решаване на проблемите с регионалните депа за битови отпадъци на РСУО Провадия, Дупница и Благоевград.
- Финансиране по ОПОС 2014-2020 г. на проекта на Столична община за оползотворяване на RDF-горивото, произведено от MBT-инсталацията. Стартирана е процедура по ОВОС на това инвестиционно предложение. Чрез неговата реализация има възможност на практика да се осъществи оползотворяването на отпадъците като енергиен ресурс за нуждите на населението. Тук основните предизвикателства са по-скоро икономически, отколкото екологични. Икономическите предизвикателства са свързани с обвързването на „такса смет“ за генерираните отпадъци и цената на топлоенергията от ТЕЦ-а, който ще използва калоричността на RDF-горивото.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

- Довършване на проектите за закриване и рекултивация на стари общински депа, финансирани от ОПОС 2007-2013 г. и от ПУДООС. Решаването на този проблем е от изключителна важност за околната среда и хората. Твърде дълго РБългария е в процедура по закриване на старите нерегламентирани сметища. Непрекъснато променящото се екологично законодателство и липсата на гъвкавост при прилагането му води до задълбочаване на проблема, вместо до решаването му. От представената информация в част II „Анализ на инфраструктурата по управление на отпадъците“ на НПУО 2014-2020 г. е видно, че броят на депата за неопасни отпадъци е намалял значително в периода 1999-2013 г. – с повече от 70%. Наблюдава се и тенденция към намаляване на техния брой през 2009-2012 г, когато държавата предприема значителни мерки за закриване на общински депа за неопасни отпадъци с оглед поетите ангажименти на страната при присъединяването ѝ в ЕС - от 567 броя през 1999 г. на 129 броя през 2012 г.
- Подготовка на проекти за закриване и рекултивация на останалите общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация или чиято експлоатация предстои да се преустанови в следващите три години. Отдаване на приоритет на проектите, които включват оползотворяване на полезните компоненти в отпадъците преди извършване на рекултивационните дейности.

3.1. Характеристика на повърхностните води в територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на НПУО 2014-2020

Дейностите и мерките в НПУО 2014-2020 обхващат цялата територия на Р. България. Характеристиките и тенденциите за състоянието на повърхностните води се отразяват и обобщават в годишните бюлетини за състоянието на околната среда, издавани от ИАОС. За последните години могат да се обобщят следните характеристики на повърхностните води в България:

- През периода 1996-2012 г. се запазва тенденцията, наблюдавана през последните години за подобряване на качеството на водите, но въпреки това все още има повърхностни водни тела в риск
- За периода 1996-2012 г. концентрациите на NH₄-N (Амониев азот), N-NO₃

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

- (Нитратен азот), БПК 5 (Биохимична потребност от кислород) и PO4 - P (Ортофосфати) показват понижение. Без съществено изменение остава концентрацията на разтворения кислород.
- Ясно личи тенденцията за подобряване качеството на повърхностните води в България по отношение на основните физико-химични показатели, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план
  - По-голямата част от средногодишните стойности на химичните елементи за качество (ЕК), поддържащи биологичните ЕК на наблюдаваните пунктове по главните реки в България попадат в диапазона много добро–добро състояние.
  - Съгласно биологична оценка на езерни типове по фитопланктон за 2011-2012г. за територията на страната 65% от водите от тази категория са в интервала много добро -добро състояние, а 12% са в умерено състояние. Добро и много добро е състоянието на планинските езера, питейните язовири и големите язовири от хидроенергийния сектор като яз.Ивайловград, яз. Студен кладенец, яз.Кърджали и яз.Огоста.
  - Съгласно биологична оценка на речни типове по макрозообентос за 2012г. за 144 пункта, от главните речни поречия в България 35% от водите от категория река са в интервала много добро - добро състояние, а 50% са в умерено състояние.
  - Общият обем на повърхностния отток в страната за 2012 г. е 16450 млн. m³. Сравнен със средногодишните норми, изчислени за периодите 1961-1990 г., 1971-2000 г. и 1981-2010 г., същият е съответно с 11% по-малко и с 1% и 6% повече.

Реализацията на НПУО 2014-2020 ще доведе до известно пряко влияние върху повърхностните води на България при реализацията на следните програми:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло
- Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
- Програма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната от депата за битови отпадъци

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Тези програми са свързани пряко с изграждане на съоръжения за дейности с отпадъци. Останалите програми ще окажат косвено влияние върху подобряване състоянието на повърхностните води.

3.2. Характеристика на подземните води в територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на НПУО 2014-2020

НПУО 2014-2020 обхващат цялата територия на р. България.

Реализацията на НПУО 2014-2020 ще доведе до известно пряко влияние върху подземните води на България при реализацията на следните програми:

- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло
- Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
- Програма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната от депата за битови отпадъци

Тези програми са свързани пряко с изграждане на съоръжения за дейности с отпадъци.

Останалите програми ще окажат косвено влияние върху подобряване състоянието на повърхностните води.

3.3. Характеристика на геоложката основа в територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на НПУО 2014-2020

В геоложката история на България се отделят следните етапи с различна физикогеографска специфика: *предпалеозойски (докамбрийски), каледоно-херцински, алпийски и неотектонски*. Те обхващат сравнително дълги периоди от време, в течение на които физикогеографските условия са се изменяли. Особеностите на природногеографската обстановка през тези етапи са се отразили върху характера и разпространението на различни по възраст скални комплекси, установени в страната.

Териториите, които вероятно ще бъдат засегнати с реализацията на НПУО 2014-2020 са:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

- Основите на площадките на новоизграждащите се съоръжения за третиране на отпадъци;
  - Фундаментите на сградите и съоръженията за третиране на отпадъци;
- В тази връзка конкретните програми от НПУО 2014-2020, които ще окажат пряко въздействие върху геоложката основа (макар и незначително), са:
- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло
  - Програма за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците
  - Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
  - Програма за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната от депата за битови отпадъци

3.4. Защитени зони, защитени тетиротии и други територии, от значение за биологичното разнообразие

Предвидените в НПУО 2014-2020 проекти е възможно да засегнат елементи от националната екологична мрежа Натура 2000.

Необходимо е за всички инвестиционни проекти да се предвиди провеждането на процедура по ценка на съвместимостта им с предмета и целите на защитените територии.

3.5. Обекти, подлежащи на здравна защита

Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ, бр. 3 от 2006 г.) определя „обектите подлежащи на здравна защита. Тези обекти са:

- Жилищни сгради;
- Лечебни заведения;
- Училища;
- Детски градини и ясли;
- Висши учебни заведения;
- Спортни обекти;
- Обекти за временно настаняване; (хотели, хотели, общежития, почивни домове, ваканционни селища, къмпинги, хижи и др.;
- Места за отдих и развлечения (плувни басейни, плажове, паркове, вилни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

зони, паркове, атракционни паркове, аквапаркове;

- Обекти за производство на храни.

Жилищните зони и останалите обекти, подлежащи на здравна защита е възможно да попаднат под въздействие на териториите, предвидени за реализация на инвестиционните проекти в НПУО 2014-2020. Териториалният обхват на НПУО 2014-2020 е върху цялата страна.

3.6. Зони с риск от наводнения

При реализиране на дейности по НПУО 2014-2020 е възможно местоположението им да е попадне в зони с риск от наводнения. В тази връзка следва при избора на местоположение и решенията за конструкциите и устойчивостта на сградите, обектите и съоръженията да се вземат предвид изготвените от басейновите дирекции предварителни оценки на риска от наводнения, както и Плановете за управление на риска от наводнения (когато се изготвят).

3.7. Зони с ценни ландшафти

Като чувствителни ландшафти се определят териториите по поречиата на реките, защитените зони, влажните зони и други зони от националната екологична мрежа Натура 2000. В тях всякаква намеса би могла да има необратими последици върху устойчивостта на ландшафтните комплекси. Поради това всяка една дейност, която се планира в НПУО 2014-2020 би следвало да дава възможности за етапност, наблюдение и контрол.

3.8. Земи с висока природна стойност

Следва да се избягва развитие на дейности в такива земи, с цел съхраняването им и опазване на биоразнообразието в тях. Не се очаква НПУО 2014-2020 да засегне такива територии.

4. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към НПУО 2014-2020 г.

Климатични фактори и Атмосферен въздух

Основните проблеми свързани с управлението на отпадъците по отношение на КАВ и влиянието върху климата е голямото количество работещи нерегламентирани сметища, на които се депонират биоразградими отпадъци. Депонираните биоразградими отпадъци отделят голямо количество парникови

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

газове. Същото се отнася и като цяло за неконтролното депониране на биоразградими отпадъци.

Също така проблем по отношение на КАВ са емисиите, свързани с временно съхранение, транспортиране и депониране и/или друго третиране на отпадъците.

Предложеният НПУО 2014-2020 до голяма степен ще доведе до решаването на тези проблеми.

Отпадъци

Национално ниво

Нарастващото потребление и развиващата се икономика продължават да образуват големи количества отпадъци – като все повече усилия са необходими за намаляването и предотвратяването на образуването им. Отпадъците се явяват екологичен, социален и икономически проблем, породен от:

- Недостатъчно добро стратегическо управление и координация между институциите с функции при управление на отпадъците.
- Недостатъчно добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения и изготвяне на стратегически документи.
- Липса на целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци.
- Липса на цялостна политика за провеждане на информационни кампании за информиране на обществеността.
- Липса на мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците.
- Недостатъчност в административния капацитет в оказване на реална помощ на бенефициентите по различните програми за изработване на качествени проектни предложения.

В България има 55 регионални сдружения на общините за управление на отпадъците. Те са създадени във връзка с работата по „Оперативна програма 2007-2013г.“ с цел да създадат условия за внедряване на интегрирани системи за управление на битовите отпадъци в съответните населени места. Водещо в тяхната дейност се оказва възможността за реализация на такива системи, на които същността е обезвреждане на по-голямата част от отпадъците чрез депониране. Това не е достатъчно за решаване на проблемите с отпадъците и спазването на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

европейските нормативни изисквания.

За решаване на проблема с отпадъците, регионалните сдружения следва да създадат условия за повишаване на активността на гражданите и неправителствените организации в началните фази на планиране и проектиране на съоръжения и дейности по управление на отпадъците и засилена активност в по-късните фази на процеса.

Общинско ниво

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения.

Екологичните, социалните и икономическите проблеми, породени от недостатъчно доброто управление на отпадъците са предизвикани от:

- Изоставане от сроковете по изпълнение на ангажиментите на страната, свързани със закриване на общинските депа, неотговарящи на изискванията.
- Невъвеждане на социални механизми, които да защитават социално слабите слоеве от населението, което ограничава увеличаването на таксите и осигуряване на собствен финансов ресурс за инвестиции в сектора на управление на отпадъците.
- Недостатъчен капацитет на изградената инфраструктура за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на прогнозните количества битови отпадъци.
- Недостатъчен капацитет за обезвреждане на опасни отпадъци.
- Високо ниво на депониране на различните видове отпадъци.
- Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.
- Необходимост от значителни публични инвестиции за управление на отпадъците, съобразно нормативните изисквания и достигане на набелязаните цели;
- Преминаване към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци;

Вредни физични фактори

- На национално ниво шумовото ниво се определя основно от транспортните потоци на автомобилния и релсов транспорт; Въздушен транспорт;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

- На локално ниво шумовото ниво се формира от промишлени предприятия, депа за отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води, паркинги, спортни площадки, работилници, търговски обекти, увеселителни заведения, сервиси за услуги и др. Извършените измервания показват, че регламентираните допустими шумови нива са превишени в 522 от контролните пунктове в страната, което представлява 72 % от общия брой контролирани зони, като най-големият им брой е в големите градове.

Здравен риск

- На национално ниво демографското състояние на населението през последното десетилетие показва трайна тенденция на намаляване, дължаща се на намаления естествен прираст и на миграционните процеси. Със застаряването на населението се свързва и по-високата смъртност и заболяемост от сърдечно-съдови и злокачествени заболявания.
- На регионално ниво най-значителни са демографско-здравните проблеми в Северозападния и Северния централен, като сред тях най-засегнати са областите Враца, Видин, Монтана, Ловеч, Плевен както и области от другите два района като Добрич, Шумен, Габрово, Сливен.
- На национално ниво няма населено място където да не организирано сметосъбиране и сметоизвозване.
- На регионално ниво най-голямо количество производствени отпадъци се реализират областите Стара Загора, Варна, София град и Перник, където са концентрирани големи енергийни и промишлени мощности. Най- голям обем строителни отпадъци се генерира в областите София град, Варна, Бургас, Пловдив и Благоев град. Обосновано, в тези области се предвижда и изграждането на претоварни станции с съоръжения за обезвреждане и рециклиране на отпадъците.
- На регионално ниво индикативните списъци за предложения за инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и инсталации за компостиране и анаеробно разграждане и необходимо да бъдат разширени, особено с общини от Северозападния и Северния централен район.

Води (повърхностни и подземни)

Анализът на съществуващите екологични проблеми при компонент „Води“ за минал период и бъдещите нужди от вода до 2035 г. показва следното:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

- Бъдещите водни ресурси в България, при прогнозираното ниво на потребление на вода от различните водоползватели, са достатъчни да покрият нуждите при бъдещи климатични промени за очакваните валежи в краткосрочна (2015 г.), средносрочна (2021 г.) и дългосрочна (2035 г.) перспектива, както и в случай на екстремно засушаване.
- Като цяло страната не е застрашена от воден стрес - натискът от общо иззетите води спрямо повърхностните (вкл. притокът от р. Дунав) и подземните водни ресурси е под 10%. По речни басейни, спрямо вътрешния речен отток няма воден стрес за Западнобеломорския район, а се очаква нисък воден стрес в Дунавския район и среден воден стрес за Черноморския и Източнобеломорския район.
- Проблемите с недостига на вода през сухите години и през нормално влажните години, свързани с въвеждането на целогодишни и сезонни режими на водоподаване, обхващат главно селища, които не се снабдяват с вода от резервоари за денонощно, сезонно и многогодишно съхранение на повърхностния воден ресурс, както и в по-редки случаи селища с водоснабдяване от язовир, но с проблеми във водопреносната система – течове, аварии.
- Отклоненията в качеството на доставяната питейна вода в някои региони се дължат основно на липсата на пречиствателни съоръжения (ПСОВ) и на съвременни съоръжения за дезинфекция (обеззаразяване) на питейни води, остаряла водопреносна мрежа, замърсяване на водата във водоизточниците от антропогенното въздействие и замърсявания от естествен произход..
- Влошаването на качеството на повърхностните и подземните водни тела се дължи на недостатъчния брой и капацитет на пречиствателните станции за отпадъчни води, екологично несъобразено земеползване и промишлена дейност.
- България е една от най-богатите страни в Европа на минерални води, позволяващи различно приложение.

Отчетени значими проблеми в управлението на водите по басейнови райони:

- Всичките 39 подземни водни тела в Западнобеломорския район, както и 64% от 50 подземни ВТ в Дунавския район са в добро химическо състояние. Този процент е съответно 60% от 48 подземни ВТ в Източнобеломорския район и 57% от 40 подземни ВТ в Черноморския район. Количественото състояние на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

подземните водни тела в Дунавския район е 86%, което се дължи на изградените шахтови кладени. От всички подземни водни тела 56% отговарят на добро химическо състояние.

- В Източнороманския район за басейново управление основните замърсители в подземните водни тела са нитрати, сулфати, манган, желязо, фосфати, калций, магнезий, амоний, твърдост (обща) и перманганатна окисляемост. Повишеното съдържание на нитрати е свързано главно с пренаторяване на насажденията в миналото, с развитието на неекологично животновъдство (лагуни, течни отпадъци) и липса на ПСОВ в много населени места. Фосфатното замърсяване се дължи главно на неконтролируемото използване на торове и на промишлената дейност. С най-голямо влияние за лошото качество на подземните води в Източнороманския район за басейново управление на водите са населените места без канализация и старите nereкултивирани депа за отпадъци. Те емитират амоний и нитрати в резултат от недобро стопанисване на депата за отпадъци или отсъствие на долен изолиращ екран.
- В Дунавския район за басейново управление на водите оценката за химическото състояние на подземните водни тела (ВТ) показва, че в лошо химическо състояние са 18 подземни ВТ (36%), като най-голямо е замърсяването с нитрати (в 14 броя подземни ВТ), манган (в 4 броя подземни ВТ), желязо (в 1 подземни ВТ), фосфати (в 1 подземни ВТ) и хром (в 2 подземни ВТ). Основните фактори за замърсяване на подземните водни тела са свързани със замърсяване от дифузни източници от: земеделие, стари нерегламентирани сметища за битови отпадъци и населени места без ПСОВ. Направената оценка на подземните водни тела в риск показва, че 44% са в риск от дифузни източници и земеползване, а 10% са в риск от точкови източници на замърсяване. Установено е, че 21 подземни водни тела са "в риск" от натоварване от земеползването, поради големия дял обработваеми земи (> 75%) в рамките на тези тела.
- В Черноморския район от дифузните източници на замърсяване на подземните води с най-голямо значение са селскостопанските дейности (земеделие и животновъдство) и населените места без канализация, които емитират нитрати и амоний. Значителното влияние от дифузните източници

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

върху подземните води е установено при водни тела от кватернерния, неогенския, горнокредния и долнокредния водоносни хоризонти.

Геоложка основа

Изграждането на нови площадки, съоръжения и депа за отпадъци е регламентирано с Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпад. В разпоредбите на тези наредби строго са регламентирани условията, на които трябва да отговаря геоложката основа и не се допуска изграждането на каквито и да е съоръжения на места с проблеми в геоложката основа.

5. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към НПУО 2014-2020 г., и начин по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на плана

Целите по опазване на околната среда на национално и международно ниво, имащи отношение към НПУО 2014-2020 г. и начинът, по който са взети под внимание при изготвяне на плана, са представени в таблица в доклада за ЕО. Анализът е направен спрямо онези документи от т.1.4 на доклада за ЕО, които поставят цели по опазване на околната среда. Анализът показва, че:

- ✓ НПУО 2014-2020 г. съобразява и интегрира в обхвата си целите по опазване на околната среда на национално и европейско ниво, които са относими с плана.
- ✓ НПУО 2014-2020 г. не влиза в противоречие с целите по опазване на околната среда на национално и европейско ниво.

6. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве

В точката в доклада за ЕО е направена подробна оценка на въздействието на генералната цел, стратегическите цели и програмите с техните мерки върху околната среда и човешкото здраве (таблично, по компоненти и фактори на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

средата).

Мерките и предвидените инвестиции по НПУО 2014-2020 г. не засягат територия на други държави, нито предполагат значително въздействие върху околната среда и здравето на хората както на територията на страната, така и на територията на други държави.

Изводите от извършените прогнози са следните:

Очаква се предвидените в НПУО 2014-2020 дейности да доведат до редуциране емисиите на **парникови газове** и намаляване на **атмосферното замърсяване**. Това от своя страна е предпоставка за редуциране на топлинното замърсяване на градската атмосфера и подобряване на микроклимата в населените места, което ще окаже положително въздействие върху климатичните фактори и ще забави изменението на климата.

Въздействието на НПУО 2014-2020 г. върху **водите** като цяло е с комплексен положителен характер, тъй като реализирането на приоритетните оси ще доведе до подобряване общото състояние на повърхностните и подземните води в България.

Въздействието на НПУО 2014-2020 г. върху **геоложката основа** ще е незначително. Изграждането на предвидени инвестиционни предложения ще доведе до незначителни въздействия върху геоложката основа. Останалите дейности, на нивото на подробност, на което са формулирани в плана, не са свързани с въздействие върху геоложката основа.

Въздействието на НПУО 2014-2020 г. върху **почвите и земеползването** ще е незначително. Изграждането на инвестиционните предложения, включени в плана, ще доведе до пряко въздействия върху почвите, за ограничаването на което следва да се изпълняват мерките и условията от постановените решения и актове по оценка на въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Като цяло въздействието на НПУО 2014-2020 г. върху **флората, растителността и фауната** ще бъде с положителен характер, вторично, постоянно. При спазване на българското и европейско законодателство не се очаква негативно въздействие върху флората и растителността. Не се очаква негативно въздействие върху **защитените зони**, съгласно Закона за биологичното разнообразие и **защитените територии** съгласно Закона за защитените територии.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Не се очакват значими отрицателни въздействия върху **ландшафта**. Изпълнението на дейностите по приоритети ще подобрят естетическите качества на ландшафта, визуално и обемно-пространствено.

Прилагането на НПУО 2014-2020 г. ще има положително въздействие върху **материалните активи**, тъй като инвестиционните приоритети са свързани със създаването на нова инфраструктура за управление на отпадъците.

Не се очаква негативно въздействие върху **културно-историческото и архитектурно наследство** при прилагането на НПУО 2014-2020 г.. При спазване на изискванията на българското и европейско законодателство се очаква положително, дълготрайно, косвено въздействие.

Прилагането на НПУО 2014-2020 г. ще допринесе за подобряване на средата на живот на **населението**, което от своя страна ще допринесе до подобряване на здравно-хигиенните аспекти на околната среда и качеството на живот.

Прилагането на НПУО 2014-2020 г. ще допринесе пряко и косвено до намаляване на **шумовите нива**. При използване на съвременни технологии, отговарящи на най – добрите налични техники и добрите световни практики шумовите нива няма да нарушават нормите за дневен и нощен шум.

НПУО 2014-2020 г. предвижда дейности и възможности в областта на управление на **отпадъците** с които се стимулират действия за ефективна и алтернативно ресурсно обезпечена дейност, защото отпадъците са суровинен и енергиен ресурс, който следва да се използва, за да се обезпечи устойчиво развитие на страната ни. По отношение на отпадъците ще има положително, дългосрочно и постоянно въздействие, защото дава възможност за реализация на индустриална симбиоза между предприятията, за внедряване на нови иновативни технологии с минимални количества отпадъци или безотпадъчни, както и за внедряване на екологосъобразни технологии за третиране на отпадъците, които ще доведат до „Край на отпадъка“.

Като цяло при прилагането на НПУО 2014-2020 г. се очаква положително дългосрочно въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от осъществяването на НПУО 2014-2020 г. върху околната среда и човешкото здраве

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

А. Мерки, които да бъдат включени в плана

Въз основа на извършените анализи и оценки в предходните точки на доклада, за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от прилагането на програмата върху околната среда и за предотвратяване или редуциране на предполагаемите негативни здравни въздействия предлагаме следните мерки, които да бъдат включени в НПУО 2014-2020:

Мярка	Очакван положителен ефект
РСУО да не се задоволяват единствено с изграждането на депа, като крайно решение на проблема с отпадъците, а чрез своите общински програми да търсят възможност за внедряване на алтернативни технологии за третиране на отпадъците. По този начин ще се удължи живота на депата, а отпадъците ще бъдат превърнати в суровинен и енергиен ресурс, а не депонирани	Повишаване на ефективността на НПУО по отношение на опазване на околната среда.
Внедряването на разумни, работещи схеми за събиране на отпадъците от източника на генериране, които да не се изчерпват само със събирането в контейнери и автоизвозване на отпадъците, а да се търсят възможности при новото строителство или при поддръжката на населените места да се използва пневмотранспорт и/или хидротранспорт за отделните видове отпадъци. Съществуват в редица европейски страни (напр. Швеция депонира само 1% от битовите си отпадъци ¹) такива схеми на събиране и	Повишаване на ефективността на НПУО по отношение на опазване на околната среда.

¹ http://www.webcafe.bg/id_1192106362/slide_3_Retsiklirane_po_shvedski_

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

транспортиране на битови отпадъци, които са възможност за облекчаване на операциите по предварително третиране на отпадъците преди тяхното рециклиране. Алтернативните схеми за събиране и транспортиране на отпадъците водят до минимизиране на водопотреблението и емисиите във въздуха от автотранспортните дейности и автоматизация на човешкия труд.	
Да се заложи автоматизиране на събирането на отпадъците, така че населението да предава максимално количество отпадъци (визират се отпадъци от опаковки).	Повишаване на ефективността на НПУО по отношение на опазване на околната среда. Намаляване на разходите за управление на тези потоци отпадъци и минимизиране на количествата отпадъци за депониране.
В мярката за изграждане на площадки за „безвъзмездно“ предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, думата „безвъзмездно“ да се замени с „частично заплащане“ в рамките на % от продуктовата такса, което ще има изключително стимулиращо действие по отношение на населението. Очакваният резултат е, че тази мярка ще заработи и ще има реален принос в увеличаване на % отпадъци, които ще се предават в тези центрове. В противен случай, съществува опасност вложените пари при изграждането на тези центрове да нямат възвращаемост и това ще бъде	Повишаване на ефективността на НПУО по отношение на опазване на околната среда.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

неоправдан разход, който няма да доведе до очаквания резултат.

Б. Мерки, които да се изпълняват при прилагането на плана

За предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от прилагането на програмата върху околната среда и за предотвратяване или редуциране на предполагаемите негативни здравни въздействия предлагаме следните мерки, които да бъдат включени при прилагане на НПУО 2014-2020:

Мярка	Очакван положителен ефект
Инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на Закона за опазване на околната среда) и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на Закона за биологичното разнообразие) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията в съответния акт	Недопускане на значително отрицателно въздействие върху околната среда
Да се ползват резултатите от ПУРН на Басейновите дирекции при изготвяне на проектите за площадките за третиране на отпадъците и депата	Съобразяване на проектите с риска от наводнения и предотвратяване на наводнения и последиците от тях

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

За реализиране на проектите да се включват, при необходимост, и мерки за адаптация към климатичните изменения	Гарантиране устойчивостта на проекта по отношение на нежеланите въздействия на климатичните изменения
Спазване на съотносителните за всеки нов проект мерки от Програмите от мерки за постигане на целите по опазване на околната среда в глава 7 на всеки ПУРБ	Опазване на водите и предотвратяване на риска от влошаването им
При планиране и изпълнение на проектите, местоположението да е съобразено с конкретната дейност, очакваните емисии на вредности в околната среда и наличието на обекти, подлежащи на здравна защита	Опазване на населението и човешкото здраве.
Информацията за съоръженията за третиране на отпадъците (по кодове) да бъде в електронен вид на интернет страниците на МОСВ, ИАОС, съответните РИОСВ, максимално пълна по отношение на съществуващите възможности за оползотворяване на отпадъците, като се обновява често (напр. 1 път месечно). Очакваният резултат ще бъде популяризиране на алтернативни решения за екологосъобразно управление на отпадъците	Постигане на максимален екологичен ефект от реализиране на програмата

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Регулярно популяризиране в електронните медии на извършеното по НПУО 2014-2020 г., афиширане на „добрите практики“ за третиране особено на битовите отпадъци, с цел оползотворяването им, както и полезна информация за потребителите за съответните опаковки и изделия, които са максимално лесни за оползотворяване. Очакваният резултат е засилване на интереса сред обществото и бизнеса към екологосъобразното третиране на отпадъците и възможността за по-широко участие на обществеността	Постигане на максимален екологичен ефект от реализиране на програмата
Популяризиране на действащите системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали, предимствата на инсталациите и количествата отпадъци, които са достигнали „край на отпадъка“ и са превърнати в продукти	Постигане на максимален екологичен ефект от реализиране на програмата

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Организиране на конкурс, съвместно с национални сдружения на общините, национални сдружения на еколозите от общините и други неправителствени организации, между общините по отношение на достигане и по-добро изпълнение на целите за рециклиране на отпадъците и минимални количества депонирани отпадъци. Стимулиращи морални и финансови награди за първите три общини в България и широко популяризиране в медиите на тази идея и реализацията ѝ. Очакваният резултат е постигане на увереност, че се работи на практика по екологосъобразното управление на отпадъците	Постигане на максимален екологичен ефект от реализиране на програмата

8. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

Алтернативите за реализиране на плана са описани в т. 1.3 на доклада за ЕО.

Оценката на въздействието на „нулевата“ алтернатива или отказа от реализирането на НПУО е направено в т. 2.2 на доклада за ЕО – от направените анализи там следва, че липсата на НПУО би довело до влошаване на проблемите за околната среда и човешкото здраве, произтичащи от сектор „отпадъци“. Това прави нулевата алтернатива неприемлива.

Като алтернативи за реализирането на плана са налични Вариант 1 и Вариант 2 на плана, които се различават единствено по начина на формулиране на стратегическите цели. Същите във Вариант 2 са формулирани по-всеобхватно, и на ниво стратегически цели въздействието върху околната среда и човешкото здраве на Вариант 2 би било по-комплексно положително (тъй като общата цел и програмите съвпадат за двата варианта реално няма разлика в очакваното въздействие върху околната среда и човешкото здраве), което прави Вариант 2 предпочитан.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

9. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация

Основни **методически документи**, които са ползвани съгласно изискването в т. 1.8 от писмо на МОСВ № 95-00-722/24.04.2014 г. са указания и методики на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка, публикувани на интернет страницата на Комисията и на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите.

В доклада за ЕО са посочени основните нормативни актове, източници на информация и документация, които са ползвани и съобразени при изготвяне на доклада за ЕО.

10. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на НПУО 2014-2020 г.

Въз основа на резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на НПУО, са препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на плана (съгласно изискванията на ЗООС и НУРИЕОПП и изискването в **т. 1.7** на писмо на МОСВ № 95-00-722/24.04.2014 г.).

За целите на наблюдение и контрол на въздействието на Плана върху околната среда и човешкото здраве, предлагаме следните индикатори:

Мерки и индикатори за наблюдение и контрол/мерна единица	Източник на информация
Брой изградени сепариращи инсталации, вкл.: - Количество преработен отпадък; - Количество получени отпадъци за оползотворяване – по видове.	ИАОС
Брой изградени системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали, вкл.: - Количество третиран отпадък; - Количество получени продукти.	ИАОС

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО
РАЗВИТИЕ
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА 2007 - 2013

РЕШЕНИЯ ЗА
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Документът е разработен с финансовата подкрепа на Европейски фонд за регионално развитие на ЕС чрез ОП „Околна среда 2007-2013г.

Мерки и индикатори за наблюдение и контрол/мерна единица	Източник на информация
Брой изградени инсталации за третиране на всеки от специфичните потоци отпадъци, вкл.: - Количество третиран отпадък; - Количество получени продукти.	ИАОС

11. Заключение на екологичната оценка

Въз основа на резултатите от прогнозите, направени в Доклада за ЕО, както и получените становища по време на процедурата по ЕО, колективът от експерти оценява Вариант 2 на проекта на НПУО 2014-2020 г. като допустим и съобразен с целите по опазване на околната среда и водещ като цяло до положително въздействие върху околната среда и здравето на хората. Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху околната среда и здравето на населението при реализиране на програмата.